

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS PARAMOS MOKINIAMS ĮSTATYMO NR. X-686 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-977(3)

2024 m.

Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. balandžio 30 d. sprendimo Nr. SV-S-1385 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-977(3) (toliau – Įstatymo projektas) aiškinamajame rašte nurodytam tikslui – „tobulinti esamą socialinės paramos mokiniams teisinį reguliavimą, įtvirtinant nuostatą skirti nemokamus pietus mokiniams, kurie mokosi mokyklose pagal visą pradinio ugdymo programą, nevertinant jų gaunamų pajamų“, tačiau nepritarti Įstatymo projektui dėl toliau nurodytos priežasties:

Įstatymo projektu siūlomai nuostatai skirti nemokamus pietus visiems mokiniams, kurie mokosi pagal pradinio ugdymo programą, nevertinant gaunamų šeimos pajamų, įgyvendinti reikės papildomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir mokyklų steigėjų biudžetų lėšų. Pritarus Įstatymo projektui, nemokamus pietus papildomai gautų apie 50,3 tūkst. mokinių (26,7 tūkst. trečios klasės mokinių ir 25,6 tūkst. ketvirtos klasės mokinių) ir tam, preliminariais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skaičiavimais, atsižvelgiant į galiojantį bazinės socialinės išmokos (toliau – BSI) dydį (55 eurai), papildomai kasmet reikėtų apie 25,6 mln. eurų (iš valstybės biudžeto lėšų maisto produktams ir administravimo išlaidoms finansuoti – apie 20,6 mln. eurų, iš mokyklų steigėjų biudžetų lėšų patiekalų gamybos išlaidoms finansuoti – apie 5 mln. eurų).

Kadangi Įstatymo projektu siūlomos nuostatos turėtų įsigalioti 2024 m. liepos 1 d., papildomai 2024 metams reikėtų apie 11,4 mln. eurų (iš valstybės biudžeto lėšų – apie 9,2 mln. eurų, iš mokyklų steigėjų biudžetų lėšų – apie 2,2 mln. eurų).

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų yra neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03), taip pat kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima

atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas byloje Nr. 8/96).

Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme lėšos Įstatymo projektu siūlomai teisinio reguliavimo priemonei įgyvendinti nenumatytos ir dėl ribotų valstybės finansinių galimybių 2024 metais nėra galimybių priimti papildomų įsipareigojimų, kuriems vykdyti reikia papildomų lėšų.

Atsižvelgiant į tai, kad 2025–2027 metų valstybės biudžetas projektuojamas laikantis fiskalinės drausmės politikos, įvertinus ekonominį neapibrėžtumą dėl geopolitinės situacijos nestabilumo, vykdant jau priimtus ir numatomus įsipareigojimus (papildomas krašto apsaugos finansavimas, numatomas ženklus socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių padidinimas (pavyzdžiui, palyginti su 2024 m., prognozuojamas BSI didėjimas: 2025 m. – 27,2 procento, 2026 m. – 29,1 procento, 2027 m. – 30,9 procento), kas turės įtakos socialinės paramos mokiniams dydžių, gavėjų skaičiaus ir išlaidų augimui (pavyzdžiui, 2025 m. dėl planuojamo bazinių dydžių augimo pagal galiojantį teisinį reguliavimą lėšų poreikis socialinei paramai mokiniams išauga daugiau nei 20 procentų, o papildomas lėšų poreikis Įstatymo projektu siūlomai nuostatai įgyvendinti – iki 32,5 mln. eurų), ir įvertinus tai, kad pagal siūlomą teisinį reguliavimą prireiks papildomų valstybės biudžeto lėšų, artimiausiu metu nėra finansinių galimybių plėsti mokinių nemokamo maitinimo gavėjų skaičių, skiriant nemokamą maitinimą mokykloje trečių ir ketvirtų klasių mokiniams, nevertinant gaunamų šeimos pajamų.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras